

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΣΕΠ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μάθημα: Οικονομική

Χρήσιμα θέματα θεωρίας για τις επικείμενες εξετάσεις

Τα πανεπιστημιακά φροντιστήρια ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ, προετοιμάζοντας σε oligομελείς ομίλους τους υποψηφίους για τον επικείμενο διαγωνισμό του υπουργείου Οικονομικών, με κορυφαίο επιτελείο διδασκόντων, παραθέτουν χρήσιμη θεωρία στη Μακροοικονομία. Τα θέματα επιμελήθηκε ο επιστημονικός συνεργάτης μας κ. Κωνσταντίνος Μπαντούλας, οικονομολόγος, MSc Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστημίου Πειραιά.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ - ΛΕΞΙΚΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (β' μέρος)

1. Πληθωρισμός: Η ποσοστιαία αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών των αγαθών και των συντελεστών παραγωγής.

2. Διακρίσεις και επιδράσεις: 2-5% ήπιος ή έρπων (επιταχύνει την οικονομική ανάπτυξη λόγω προσδοκιών για αυξημένα κέρδη), 5-10% μέτριος, 10-50% έντονος (αναστέλλει την ανάπτυξη), >50 υπερπληθωρισμός (εξουθενώνει πλήρως την οικονομία).

3. Επιπτώσεις: α) Μη ομοιόμορφη επιβάρυνση στα κοινωνικά στρώματα, καθώς τα κέρδη των επιχειρήσεων προσαρμόζονται άμεσα στην άνοδο των τιμών, ενώ τα εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις και ομόλογα πιο αργά και δύσκολα.

β) Επιβράδυνση της οικονομίας λόγω της μείωσης της συνολικής δαπάνης, της σπατάλης παραγωγικών πόρων και της μη ορθολογικής κατανομής των συντελεστών παραγωγής.

γ) Επειδή η αύξηση των αμοιβών για τους συντελεστές παραγωγής είναι μεγαλύτερη από την αύξηση της παραγωγικότητάς τους, τα προϊόντα της οικονομίας χάνουν την ανταγωνιστικότητά τους και επιδεινώνεται το ισοζύγιο πληρωμών.

δ) Η αξία του πλούτου αυξάνει

σημαντικά, οι πιστωτές ζημιώνονται, οι οφειλέτες κερδίζουν, οι καταθέτες μειώνουν τις αποταμιεύσεις τους, τα επιτόκια αυξάνονται, οι επενδύσεις μειώνονται.

4. Μορφές πληθωρισμού:

Ζήτησης: Εμφανίζεται λόγω της αύξησης της ζήτησης σε περίοδο πλήρους απασχόλησης, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πληθωριστικό κενό και πληθωρισμός. Η μείωση της ενεργής ζήτησης μπορεί να επιτευχθεί με την αύξηση των επιτοκίων και την περιστολή των κυβερνητικών δαπανών.

Κόστους: Οφείλεται στις ατέλειες της αγοράς εργασίας, καθώς τα συνδικάτα επιτυγχάνουν άνοδο των αμοιβών χωρίς την αντίστοιχη άνοδο της παραγωγικότητας της εργασίας, με αποτέλεσμα να δημιουργείται σπειροειδής ανταγωνιστική αύξηση μισθών και τιμών στην οικονομία.

Διάρθρωσης αγοράς: Οφείλεται στη μονοπωλιακή διάρθρωση και το θεσμολογικό πλαίσιο της αγοράς, καθώς λόγω της υπερβάλλουσας ζήτησης (προσφορά < ζήτησης) και της μονοπωλιακής τους δύναμης οι μονοπωλιακές εταιρίες αυξάνουν τις τιμές των προϊόντων τους.

Στασιμοληθωρισμός: Το φαινόμενο συνύπαρξης πληθωρισμού και στασιμότητας (επιβράδυνσης) της οικονομίας που εμφανίστηκε μετά το 1973 λόγω της ανόδου των τιμών πετρελαίου και της λανθασμένης αντιμετώπισής του, που οδήγησε σε άνοδο των επιτοκίων και της ανεργίας.

Αντιπληθωρισμός: Η συνεχής μείωση των τιμών των αγαθών λόγω της υπερβάλλουσας προσφοράς (προσφορά > ζήτησης) εμφανίζεται σε περιόδους παρατεταμένης ύφεσης λόγω της χαμηλής ενεργούς ζήτησης και συντελεί στη δημιουργία αντιπληθωριστικού κενού.

5. Μορφές ανεργίας: α) Εποχική: Διαρκεί δύο ή τρεις μήνες, εμφανίζεται λόγω των καιρικών συνθηκών. β) Τριβής: Εγκατάλειψη θέσεως εργασίας για αναζήτηση καλύτερης (α+β δεν έχουν μόνιμο χαρακτήρα). γ) Ανεπαρκούς μεγέθυνσης: Οφείλεται στους μικρούς ρυθμούς μεγέθυνσης της οικονομίας και έχει μόνιμο χαρακτήρα. δ) Κυκλική: Οφείλεται στη χαμηλή συνολική ενεργό ζήτηση που εμφανίζεται σε περιόδους οικονομικής ύφεσης και έχει μόνιμο χαρακτήρα. ε) Διαρθρωτική: Οφείλεται στην ανισορροπία διάρθρωσης της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας, οφείλεται στις μεταβολές των προτιμήσεων των καταναλωτών, της τεχνολογίας παραγωγής και της σύνθεσης του ΑΕΠ. Είναι μακροχρόνιο φαινόμενο και αντιμετωπίζεται με κίνητρα για νέες θέσεις εργασίας και μετεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού.

6. Η καμπύλη Phillips δείχνει την αρνητική σχέση ανάμεσα στην ανεργία και τον πληθωρισμό. Σύμφωνα με τον Okun, 1% λιγότερος πληθωρισμός οδηγεί σε άνοδο 2,5% της ανεργίας.

7. Η καμπύλη Friedman δείχνει την αδυναμία της οικονομικής πολιτικής να μειώσει την ανεργία, καθώς η άσκησή της μεταβάλλει μόνο το επίπεδο των τιμών και δεν μεταβάλλει το επίπεδο της ανεργίας. Η ανεργία σε κάθε οικονομία έχει ένα φυσικό επίπεδο και δεν μπορεί να είναι διαφορετική από αυτό στη μακροχρόνια περίοδο.

8. Η νομισματική πολιτική ασκείται από την κεντρική τράπεζα με τα εξής μέσα:

Πολιτική της ανοιχτής αγοράς: Η κεντρική τράπεζα προχωρεί στην αγορά ή στην πώληση κρατικών ομολόγων μέσω του χρηματιστηρίου με σκοπό τον επηρεασμό της ποσότητας του χρήματος της οικονομίας (νομισματική ρευστότητα).

Πολιτική του ποσοστού υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων των τραπεζών: Το μέγεθος των ΥΡΔ που καθορίζει η κεντρική τράπεζα επηρεάζει την ποσότητα των χρημάτων που μπορεί να δανείσει μια τράπεζα (αρνητική επίδραση).

Πολιτική του προεξοφλητικού επιτοκίου: Η κεντρική τράπεζα επηρεάζει την ποσότητα του χρήματος που παρέχεται με τη μορφή βραχυχρόνιας πίστωσης από τις εμπορικές τράπεζες στο κοινό (αρνητική επίδραση).

9. Πολιτική του επιτοκίου Lombard: Χρησιμοποιείται στη διατραπεζική αγορά για τη βραχυχρόνια πίστωση τραπεζών που έχουν λιγότερα ρευστά διαθέσιμα από τα απαραίτητα (αρνητική επίδραση).

10. Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται με τη χρήση: α) δημοσίων δαπανών (κατανάλωση, επένδυση και μεταβιβαστικές πληρωμές), β) φόρων (άμεσα και έμμεσα δημόσια έσοδα) (άμεσοι φόροι = φόροι εισοδήματος, περιουσίας, κοινωνικής ασφάλισης) (έμμεσοι φόροι = φόροι δαπάνης, δασμοί), γ) δημόσιο δανεισμό (συγκυριακός: ανάλογα με τη φάση του οικονομικού κύκλου, διαρθρωτικός: διαχρονικά συνεχή ελλείμματα).

Στόχοι της δημοσιονομικής πολιτικής είναι: α) παροχή δημοσίων αγαθών, β) αναδιανομή του εισοδήματος (ΑΕΠ) της οικονομίας, γ) σταθεροποίηση του ΑΕΠ.

11. Η σταθεροποίηση του ΑΕΠ επιτυγχάνεται με: α) τους αυτόματους σταθεροποιητές και την β) αντικυκλική οικονομική πολιτική (i. επεκτατική ή συσταλτική πολιτική δημοσίων δαπανών, ii. φορολογική πολιτική, iii. δημόσιος δανεισμός).

12. Ρικαρντιανό ισοδύναμο: Σύμφωνα με τον Ρικάρντο, ένας ελλειμματικός προϋπολογισμός που καλύπτεται με δανεισμό δεν οδηγεί σε άνοδο του ΑΕΠ, καθώς

τα άτομα δεν καταναλώνουν περισσότερο, επειδή περιμένουν ότι θα πληρώσουν περισσότερους φόρους τα επόμενα έτη. Ο Ρικάρντο είναι κλασικός (φιλελεύθερος) οικονομολόγος.

13. Η ποσοτική θεωρία χρήματος στόχευε στην εξεύρεση της σχέσης που συνδέει την ποσότητα του χρήματος που βρίσκεται στην οικονομία με το γενικό επίπεδο των τιμών. Στο αρχικό μοντέλο η συνολική προσφορά χρήματος (M^*V) είναι ίση με την αξία των συναλλαγών (P^*T), καθώς η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος και ο όγκος των προϊόντων που συναλλάσσονται παραμένουν σταθεροί.

14. Η καμπύλη IS δείχνει τα σημεία ισορροπίας στην αγορά προϊόντος (επίπεδο εισοδήματος Y [ΑΕΠ] σε σχέση με το επιτόκιο). Δεξιότερα και πάνω της $IS : S > I \Rightarrow AS > AD$ (υπερβάλλουσα προσφορά καταθέσεων και προϊόντος), πιο αριστερά και κάτω από την IS έχουμε υπερβάλλουσα ζήτηση καταθέσεων και προϊόντος. Η ανισορροπία λύνεται με την μεταβολή του επιτοκίου.

15. Η καμπύλη LM δείχνει τα σημεία ισορροπίας στην αγορά χρήματος (επίπεδο εισοδήματος Y [ΑΕΠ] σε σχέση με το επιτόκιο). Δεξιότερα και κάτω της $LM : MD > MS$ (υπερβάλλουσα ζήτηση χρήματος), πιο αριστερά και πάνω από την LM έχουμε υπερβάλλουσα προσφορά χρήματος. Η ανισορροπία λύνεται με μεταβολή του επιτοκίου. Η LM για πολύ χαμηλά επιτόκια γίνεται οριζόντια (παγίδα ρευστότητας: έντονη ύφεση) και η άσκηση επεκτατικής νομισματικής πολιτικής για την αύξηση του εισοδήματος (ΑΕΠ) είναι αναποτελεσματική. Σε υψηλά επίπεδα επιτοκίου η LM γίνεται κάθετη και η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής για την αύξηση του εισοδήματος (ΑΕΠ) είναι αναποτελεσματική.

Προετοιμαστείτε για το διορισμό σας στο Δημόσιο από το πιο έμπειρο επιτελείο καθηγητών

Υπουργείο
Οικονομικών

ΑΜΕΣΗ ΕΝΑΡΞΗ
ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΑΣΕΠ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2009
ΕΘΝ. ΣΧΟΛΗ ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Αναλυτική θεωρία-Χιλιάδες ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών ανά μάθημα

ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ
Κάνιγγος 10, (5ος όροφ. Τηλ: 210-3300296-7. www.kollintzas.gr